

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 124g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 9¹ alin. (3) din Legea privind
Inspectoratul de Stat al Muncii
(*incompatibilități pentru inspectorul de muncă*)

CHIȘINĂU
24 octombrie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 3 iunie 2024,
Examinând preliminar sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 24 octombrie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 9¹ alin. (3) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, ridicată de dl Dumitru Stăvilă, parte în dosarul nr. 3-2805/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Corneliu Guzun de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

3. La 24 iulie 2023, dl Dumitru Stăvilă a depus dosarul de participare la concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice vacante de inspector principal în Inspekția teritorială de muncă Chișinău și de șef al Inspekției teritoriale de muncă Cimișlia.

4. La 1 august 2023, comisia de concurs a Inspectoratului de Stat al Muncii l-a descalificat din ambele concursuri pe dl Dumitru Stăvilă, pe baza articolului 9¹ alin. (3) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

5. La 27 septembrie 2024, dl Dumitru Stăvilă a contestat în instanța de contencios administrativ decizia comisiei de concurs referitoare la neadmiterea lui la concursurile pentru ocuparea unor funcții publice în cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii. În cadrul ședinței de judecată, dl Dumitru Stăvilă a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 9¹ alin. (3) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

6. Printr-o încheiere din 20 mai 2024, judecătorul cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

A. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

- „(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

- „(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.
- (2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.
- (3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.
- (4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii sunt următoarele:

Articolul 9¹ Incompatibilități pentru inspectorul de muncă

- (1) Inspectorului de muncă i se interzice să fondeze servicii externe private de protecție și prevenire, societăți comerciale care prestează servicii de consultanță pentru afaceri și management sau orice alte servicii conexe, precum și să activeze sau să aibă orice interes personal în cadrul acestora.

(2) Situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin.(1) urmează să înceteze în termen de o lună de la data apariției acestora. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, inspectorul de muncă este destituit din funcție.

(3) Persoana care, în ultimii 5 ani, a fondat entități specificate la alin. (1), a activat sau a deținut orice interes personal în cadrul acestora nu poate activa în funcții de conducere sau de execuție în domeniul controlului privind respectarea legislației din domeniul muncii și securității și sănătății în muncă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

9. Autorul sesizării susține că articolul 9¹ alin. (3) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii este neconstituțional. Acesta susține că a fost descalificat din concursul pentru ocuparea unor funcții vacante din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii pentru că a desfășurat activitate didactică în cadrul societăților comerciale care prestează servicii de consultanță și management sau orice alte servicii conexe.

10. În fine, autorul conchide că norma contestată este contrară articolelor 7, 8, 16, 22, 43 54 și 55 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. În această cauză, Curtea va verifica respectarea condițiilor de admisibilitate a unei sesizări, stabilite în jurisprudența sa constantă.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor Parlamentului, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii, ține de competența Curții Constituționale.

13. Excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl Dumitru Stăvilă, parte într-un proces, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Obiectul sesizării îl reprezintă articolul 9¹ alin. (3) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii. Curtea constată că această normă nu a făcut obiect al controlului de constituționalitate.

15. Curtea a stabilit în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv). În acest sens, Curtea va analiza aplicabilitatea prevederii contestate la soluționarea cauzei de pe rolul instanței de drept comun.

16. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-un litigiu de contencios administrativ privind excluderea autorului sesizării din concursul pentru funcția de inspector de muncă pe baza articolului 9¹ alin. (3) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile contestate la soluționarea cauzei.

17. În sesizare, autorul afirmă că norma contestată contravine articolelor 7 (*Constituția, lege supremă*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 43 (*dreptul la muncă și la protecția muncii*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 55 (*exercitarea drepturilor și a libertăților*) din Constituție.

18. Totuși, Curtea nu poate identifica niciun argument în sesizare care s-ar referi la incidența acestor prevederi constituționale în cazul său. Simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități a prevederilor legale contestate cu acesta, nu constituie un argument. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că nu-l poate substitui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr.174 din 7 decembrie 2023, § 25).

19. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Având în vedere cele menționate, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 9¹ alin. (3) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, ridicată de dl Dumitru Stăvilă, parte în dosarul nr. 3-2805/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 24 octombrie 2024

DCC nr. 139

Dosarul nr. 124g/2024